

www.hawzah.net

پایگاه حوزه نت

بیست سال حضور در فضای مجازی

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین احمد اکبری
مدیر گروه فرهنگ دینی و تبلیغ مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

به کوشش: هیئت تحریریه فصلنامه ره‌آورد نور

اشاره

گروه فرهنگ دینی و تبلیغ، در معاونت پژوهش مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی فعالیت می‌کند. عمده فعالیت‌ها و محصولات این مرکز، برای متخصصان و پژوهشگران علوم اسلامی و انسانی شکل می‌گیرد. در گروه فرهنگ و تبلیغ، فعالیت‌ها معطوف به مخاطبان عمومی است و در نتیجه، سطح محتواها و فعالیت‌ها نیز متناسب با همین مخاطب، مورد نظر و توجه قرار می‌گیرد. در ادامه، گفت‌گویی با حجت‌الاسلام والمسلمین احمد اکبری، مدیر گروه فرهنگ و تبلیغ مرکز نور را از نظر می‌گذرانیم.

کلیدواژه‌گان: پایگاه حوزه، فرهنگ دینی، فضای مجازی، محتوای دینی، پایگاه‌های اسلامی.

ضمن تشکر از جنابعالی، ابتدا «گروه فرهنگ دینی و تبلیغ» را برای خوانندگان معرفی کنید.

«گروه فرهنگ دینی و تبلیغ»، در معاونت پژوهشی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی فعال است و با توجه به سیاست‌ها و اهدافی که معین شده، در زمینه‌های مرتبط با تبلیغ و ترویج دین، و همچنین مسائل فرهنگی و ملی، فعالیت می‌کند. بناست هر فعالیتی که در زمینه فرهنگ دینی و تبلیغ معارف دین و ارائه محتوا برای مخاطبان عمومی باشد، در این گروه دنبال شود؛ البته در اساس‌نامه مرکز هم به این مسئله اشاره شده که «تولید برنامه‌های نرم‌افزاری در زمینه‌های مختلف علوم اسلامی و فرهنگ دینی و مقدمات مربوط به آن به منظور تحقیق، تبلیغ و اطلاع‌رسانی آموزه‌های دینی در سطوح مختلف تخصصی و عمومی»، جزء وظایف مرکز شمرده شده است.

در ضمن، کاربران و مخاطبان از ما انتظار داشتند که علاوه بر محتواهای تخصصی، محتوای مناسب با کاربران عمومی و محصولات عمومی هم تولید شود؛ مثلاً وقتی نرم‌افزار «جامع الأحادیث» ارائه شد، با توجه به اینکه همه محتوای این برنامه، منابع عربی بود، کاربران ابراز کردند که ای کاش منابع حدیثی فارسی هم ارائه می‌کردید! در پی همین تقاضا بود که نرم‌افزار «گنجینه روایات نور» عرضه شد و همین‌طور نرم‌افزارهایی مثل «نور الجنان» و تا حدودی «نور الأنوار»، شامل محتواهای مناسب با مخاطب عمومی.

پس، می‌توان گفت مهم‌ترین وظایف این گروه، عبارت است از: شناسایی و رصد وضعیت فرهنگی دینی و تبلیغی در فضای مجازی و تولید برنامه‌های مناسبی که این

کار در حال حاضر، در پایگاه حوزه‌نت به شکل مطلوبی انجام می‌شود.

تهیه بسته‌های فرهنگی و تبلیغی با توجه به ضرورت و نیاز مخاطبان، و همچنین تبیین و ساده‌سازی معارف دینی با توجه به نیاز مخاطبان و ارائه محتواهای مختلف در مورد معارف دینی و سیره اهل‌بیت (علیهم السلام) نیز از کارها و فعالیت‌های این گروه به شمار می‌رود که به فراخور حال، عمدتاً در پایگاه حوزه دنبال می‌شود.

همچنین، بیان سیره علما و بزرگان دین و تبیین سبک زندگی اسلامی و اخلاق اجتماعی هم در شمار کارهایی است که در این گروه باید دنبال شود. هم‌اکنون با توجه به توسعه پایگاه حوزه برای همه این موارد، به‌نحوی در این وبگاه، محتواهایی مفید تهیه و عرضه می‌شود.

چه پروژه‌های مهمی در دست انجام دارید؟

فعالیت‌های این گروه در حال حاضر، در پروژه‌های زیر صورت می‌پذیرد:

- پایگاه حوزه که در جهت تبلیغ، ترویج و اطلاع‌رسانی معارف دینی و موضوعات فرهنگی و ملی با هدف تبیین و روشن‌گری در شبکه جهانی اینترنت فعالیت می‌کند. مخاطبان این پایگاه، عموم کاربرانی هستند که نیازمند آشنایی با معارف دینی و اطلاعات فرهنگی یا علاقه‌مند به افزایش سطح معلومات و بینش دینی خود می‌باشند.

- پایگاه اندیشوران که نخستین بانک اطلاعات محققان حوزه‌ی و معرفی آثار و فعالیت‌های ایشان است.

- پایگاه امام علی (علیه السلام) که به عرضه منابع گوناگون درباره زندگی، سیره،

سخنان و شخصیت امام علی (علیه السلام) می‌پردازد.

پایگاه حوزه‌نت از چه زمانی راه‌اندازی شد؟

پایگاه حوزه‌نت با هدف ترویج فرهنگ دینی، در سال ۱۳۷۷ پا به عرصه وجود گذاشت و از همان موقع، اولین پایگاه مرجع ارائه محتوا و معارف شیعی به زبان فارسی بود. اکنون با گذشت بیش از دو دهه از حضور این پایگاه در اینترنت، و با اهتمام به تغییرات جدی در فضای سایبر و دگرگونی شرایط و نیازهای مخاطبان و اولویت‌های اطلاع‌رسانی، و همچنین رشد فزاینده ظرفیت‌ها و بسترهای اینترنتی، گرچه این وبگاه نیازمند تغییراتی هست، اما همچنان جزو پایگاه‌های برتر در حوزه فعالیت‌های دینی و مذهبی به شمار می‌رود.

در کل، می‌توان چنین گفت که حوزه‌نت، وبگاهی است جهت اطلاع‌رسانی درباره معارف دینی و موضوعات فرهنگی و ملی، با رویکرد تبلیغی - ترویجی، برای مخاطبان عمومی.

پایگاه حوزه، گرچه یک پروژه است، اما با یک نگاه دقیق‌تر می‌توان گفت یک کلان‌پروژه است که خودش چندین پروژه را شامل می‌شود. چون شامل تعدادی از بخش‌ها و بانک‌های اطلاعاتی است که هرکدام از آنها در حقیقت، یک پروژه و بلکه یک ساب‌دامین و زیرسایت هستند. با این حال، بناست که ان‌شاءالله پس از اینکه کارهای این پایگاه، یک روال خوب پیدا کند و موانع توسعه آن برطرف گردد، سراغ پروژه‌های دیگر هم برویم و هرگونه خدمتی را که روی یکی از سکوها، وب،

پیوند آت و آفتاب (ویژه نامه)
سازمان آذوقه پامان (ساز)

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

ویژه نامه ولادت امام جعفر صادق علیه السلام

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

ویژه نامه حضرت خدیجه سلام الله علیه

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

ویژه نامه حضرت علی علیه السلام

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

بسته های موضوعی

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

گنجینه معارف

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

پرسش و پاسخ

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

گهر تاب

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

کتابخانه

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

گهر تاب

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

رسانه معیبه

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

مخبرانی

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

پاییز و اهل بیت (ع)	علم منطق	علم فلسفه	کلام و عقاید
<ul style="list-style-type: none"> احول بیت وحی علیه السلام راهبر اکرم حضرت محمد جلی الله علیه و آله امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام فاطمه زهرا سلام الله علیها امام حسن مجتبی علیه السلام امام حسین علیه السلام امام جعفر زین العابدین علیه السلام 	<ul style="list-style-type: none"> کلیات (تصرفیه، پیشینه، موضوع و فایده) مباحث کلامی مفرد فصایا و احکام آن صیغات اشتغال صیغات شمس (برهان، جدول، خطابه، شش، معانی) مقولات در منطق مفاهیم مرتبط 	<ul style="list-style-type: none"> کلیاتی در باره فلسفه شاخه های فلسفه هستی شناسی انسان شناسی خدا شناسی تاریخ فلسفه فلسفه های مضامین 	<ul style="list-style-type: none"> توحید و خدا شناسی عدل نبوت امامت معاد خرائیدی بر علم کلام شهادت تقره

تصویر

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

گهر تاب

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

صوت

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

گهر تاب

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

ناره های کل پایگاه

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

پروژه های قرین مقالات

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

پروژه های قرین ها

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

بخش های جدید پایگاه

تاریخ: ۱۳۸۰ روز آذوقه پامان علیه الله علیه و آله ما خدیجه سلام الله علیه روز نماز، معراج و صیومه این روز که منتهای عبادت و تقوی است در این روز که منتهای عبادت و تقوی است...

رومیزی و موبایل قابل انجام باشد، به مرور به آن بپردازیم.

چه نوع محتوایی در پایگاه حوزه ارائه می شود؟

این پایگاه، شامل انبوهی از اطلاعات است که از جمله مهم ترین آنها می توانم به این موارد اشاره کنم:

دسترسی به متن کامل قرآن کریم، نهج البلاغه، صحیفه سجادیه به همراه ترجمه و شرح؛ ارائه ۲۰,۰۰۰ حدیث اهل بیت (علیهم السلام) همراه با جست و جو بر اساس کلیدواژه؛ طبقه بندی بیش از ۵۵,۰۰۰ مقاله؛ متن کامل ۴۱,۰۰۰ مقاله و گزیده کتاب و مطالب جالب و خواندنی در موضوعات مختلف دینی و فرهنگی؛ متن کامل ۷۰,۰۰۰ هزار مقاله مجله؛ ارائه بیش از ۱۷۰۰ سخنرانی و مصاحبه؛ ارائه ۷۰۰۰ پرسش و پاسخ؛ ارائه ۲۸,۰۰۰ مسئله شرعی و استفتا از مراجع معظم تقلید؛ معرفی نزدیک به ۱۰۰۰ عالم دینی و شخصیت های جهاد و شهادت؛ ارائه نزدیک به ۲۰ بسته موضوعی؛ ارائه ۲۵۰ ویژه نامه به مناسبت های مختلف مذهبی، ملی و فرهنگی؛ و هزاران مطلب دیگر.

مخاطبان شما در این پایگاه چه کسانی هستند؟ محتواها را برای چه سطحی از مخاطبان آماده و ارائه می کنید؟

مخاطبان این پایگاه، کاربران نیازمند به محتوای دینی و فرهنگی در سطح عمومی (غیر تخصصی) هستند. بنابراین، افشار مختلف علاقه مند به محتواهای دینی و مذهبی و فرهنگی و حتی طلاب حوزه های علمیه و به ویژه مبلغان دینی هم می توانند در شمار مخاطبان هدف قرار گیرند.

بدیهی است که محتوای پایگاه، برای نیاز متخصصان و کارشناسان علوم اسلامی و نیز برای کودکان و حتی نوجوانان که معلومات دینی در حد متوسط به پایین دارند، تنظیم و ارائه نمی‌شود.

البته این نکته را باید گفت افرادی که در سایر رشته‌ها، مدارج عالی را طی کرده‌اند، ولی از جهت اطلاعات و معلومات دینی در سطح متوسط هستند نیز مخاطب این پایگاه می‌باشند. به همین جهت، شخصی که در زمینه پزشکی متخصص باشد، ممکن است از نظر پایگاه حوزه مخاطبی عادی و عمومی شمرده شود.

پس، می‌توانیم بگوییم هر محتوایی که از حد تخصصی قدری پایین‌تر است و مناسب با مخاطب غیرمتخصص در حوزه‌های دینی باشد، در این پایگاه عرضه می‌شود.

با توجه به اینکه شما در یک مرکز تحقیقات کامپیوتری فعالیت دارید، چرا نام این پایگاه را «حوزه» گذاشته‌اید؟ همان‌طور که گفتیم، پایگاه حوزه در سال ۱۳۷۷ در ابتدای ورود اینترنت به ایران، راه‌اندازی شده و از اولین پایگاه‌های فارسی دارای محتوای دینی و مذهبی است که

فعالیت خودش را ۲۳ سال قبل آغاز کرده است. آن روزها، نهادهای حوزوی در فضای اینترنت حضور نداشتند. مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، به عنوان پیشگام در این حوزه، این پایگاه را راه‌اندازی نمود و با توجه به ارتباط تنگاتنگی که با حوزه و حوزویان داشت و نیز مخاطبان محصولاتی در آن روزها بیشتر حوزوی‌ها بودند و فعالیت‌ها عمدتاً برای مخاطبان حوزوی انجام می‌شد، این پایگاه هم به عنوان حوزه نامگذاری شد؛ ولی در واقع، مخاطبان ما اختصاصی به این قشر ندارند و همه علاقه‌مندان به مباحث دینی و معارف اسلامی را شامل می‌شود.

جایگاه و وضعیت این پایگاه در اینترنت و فضای مجازی چگونه است؟

پایگاه حوزه از حیث بازدید و رتبه، در جایگاه خوبی قرار دارد و در شمار برترین پایگاه‌های دارای محتوای رایگان و متنی در حوزه دین و معارف دینی و موضوعات ملی و فرهنگی است. در زمانه‌ای که بیشتر کارهای مردم از طریق اینترنت و فضای مجازی انجام می‌شود و پایگاه‌های بسیاری در زمینه خدمات عمومی مانند: امور بانکی، اقتصادی، خبری و ده‌ها حوزه دیگر، فعالیت

دارند، با همه این مسائل، پایگاه حوزه هنوز در شمار ۴۰۰ تا ۵۰۰ پایگاه پربازدید کشور محسوب می‌شود.

باید گفت که امروزه رقابت در فضای مجازی با توجه به اینکه همه کارهای مردم از طریق اینترنت سروسامان می‌یابد، دشوار شده و حفظ این جایگاه در میان همه پایگاه‌هایی که انواع خدمات و اطلاعات و اطلاع‌رسانی‌ها را انجام می‌دهند، سخت است.

از حیث جامعیت و شمول محتوایی نیز فعالیت پایگاه به نحوی است که اکنون شما می‌توانید امتحان کنید؛ بسیاری از کلیدواژه‌ها و کلماتی که شما بر اساس آنها دنبال مطلب مورد نظر خود در اینترنت می‌روید یا در موتورهای جست‌وجو آن را می‌یابید، برای بیشتر آنها، از پایگاه حوزه در همان صفحه اول نتایج جست‌وجوی گوگل و امثال آن، جواب می‌بینید و می‌توانید از این طریق، به پایگاه هدایت شوید و این امر، نشان از حجم انبوه اطلاعات این پایگاه بر روی اینترنت دارد.

در یک‌ماهه اخیر، به طور میانگین، روزانه ۱۷۶ هزار بازدید از صفحات پایگاه صورت گرفته است و ماندگاری کاربران در هر

«گروه فرهنگ دینی و تبلیغ»، در معاونت پژوهشی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی فعال است و با توجه به سیاست‌ها و اهدافی که معین شده، در زمینه‌های مرتبط با تبلیغ و ترویج دین، و همچنین مسائل فرهنگی و ملی، فعالیت می‌کند. بناست هر فعالیتی که در زمینه فرهنگ دینی و تبلیغ معارف دین و ارائه محتوا برای مخاطبان عمومی باشد، در این گروه دنبال شود

۵۰۰ مورد سایر اقلام چندرسانه‌ای مانند: حدیث تصویری، سخن‌نگاشت، اینفوگرافی و پاورپوینت ارائه شده است.

محتوایی که در پایگاه عرضه می‌شود، همه آنها توسط محققان شما تولید و بارگذاری شده‌اند یا اینکه صرفاً اطلاع‌رسان هستید؟

محتوایی را که در پایگاه حوزه ارائه می‌شود، می‌توان به دو بخش کلی تقسیم کرد: بخش اول، محتوایی که جنبه بانک اطلاعاتی دارند؛ به این معنا که ما مخزن‌هایی در این پایگاه تشکیل داده‌ایم که انواع محتواها، اعم از: مقاله، مجله، کتاب، پایان‌نامه، یادداشت، اقلام چندرسانه‌ای، مصاحبه، پرسش و پاسخ، سخنرانی و مطالب برگزیده از کتاب‌ها و نشریات و امثال اینها در این بانک‌ها جمع‌آوری شده است. اینها یک دسته از کارهایی هستند که در پایگاه ارائه شده‌اند و جنبه بانک اطلاعات دارند.

دسته دوم، کارهای غنی‌سازی و فرآوری است؛ یعنی علاوه بر اینکه در بانک‌های اطلاعاتی، محتواها ارائه و طبقه‌بندی شده‌اند، در بخش دیگر، کار غنی‌سازی و فرآوری مطالب نیز روی برخی از آنها صورت می‌گیرد؛ به عنوان مثال، برای همه موضوعات و زیرموضوعات علوم اسلامی، درختی تهیه شده که محتواهای مربوط، به آنها متصل شده است. ما اصطلاحاً آن را دانشنامه نامیده‌ایم.

برای بیشتر مناسبت‌ها، شخصیت‌ها و مفاهیم اسلامی و دینی نیز ویژه‌نامه تهیه شده است. در این ویژه‌نامه‌ها، مجموعه‌ای از مطالب مرتبط درباره یک موضوع واحد گرد هم آمده و برای کاربران عرضه شده که به‌نوعی

آیا محتوای پایگاه رایگان است یا اینکه کاربران ملزم به عضویت و پرداخت پول هستند؟

تمامی محتوای موجود در پایگاه، رایگان است و به صورت متن ارائه می‌شود. سرویس عضویت هم فعلاً در پایگاه وجود ندارد.

با توجه به توضیحات شما، می‌توان گفت که پایگاه شما یک پایگاه متن‌محور است؟

محتوا، سلطان فضای مجازی است و بهترین محتوا برای کاربر، به‌ویژه کاربرانی که در پی تعلیم دینی و مباحث فرهنگی هستند، معمولاً محتوای متنی است که به‌راحتی قابل استفاده باشد. بحمدالله، پایگاه حوزه این ویژگی را دارد که عمده آنچه در پایگاه عرضه شده، به صورت متن و قابل استفاده برای عموم است. پس، بیشتر محتوای پایگاه را متون و محتواهای متنی تشکیل می‌دهند؛ البته اطلاعات چندرسانه‌ای فراوانی هم وجود دارد؛ مثلاً اکنون در پایگاه ۵۰۰ آلبوم تصویری، ۲۰۰۰ کلیپ صوتی، ۲۰۰۰ فیلم و حدود

صفحه، به طور میانگین، حدود ۴ دقیقه‌ونیم بوده است. در حال حاضر، نزدیک به ۷۰۰ هزار نفر عضو سیستم ارسال آگهی‌ها و اطلاع‌رسانی پایگاه هستند.

از حیث موقعیت جغرافیایی بیشترین بازدید کاربران به ترتیب از کشورهای ایران، افغانستان، عراق، ترکیه، امارات، عربستان، ترکمنستان، پاکستان، هند و آذربایجان است و کشورهای دیگر در رده‌های بعدی قرار دارند.

در نمایش نتایج گوگل، نتایجی که از پایگاه حوزه به نمایش در می‌آید، میانگین جایگاه آن در میان نتایج، نتیجه ششم است و این، یعنی بیشتر مطالبی که گوگل به پایگاه ارجاع داده، در همان صفحه اول نتایجش قرار داده و به کاربر نمایش داده است.

تعداد نتایج صفحات پایگاه در موتور جست‌وجوی گوگل که توسط کاربران نیز مشاهده شده، در بازه زمانی نه ماهه اول سال ۲۰۲۰ تعداد ۳۱۶ میلیون نتیجه بوده است که هرماه، نزدیک به ۳۶ میلیون می‌شود.

ارتقای کیفی محتواهای موجود و مطالب در حال تولید نیز از برنامه‌های آینده ماست و مواردی مانند: درستی، اعتبار و اتقان محتوا، تکمیل اجزای مختلف یک محتوا (متادیتا)، توجه به روزآمدی محتوا، بر خورداری محتوا از استانداردهای لازم (فراداده‌های مناسب، توصیفگرها، برچسب‌ها و کلیدواژگان) و نیز تناسب محتوا با مخاطبان هدف، مد نظر خواهد بود

حوزه، بانک مفصلی از محتواهای متنی در زمینه‌های مختلف علوم اسلامی را در خود دارد. با این حال، مناسب است که به اقتضای موضوعات روز یا مسائل دینی و فرهنگی جدید، پایگاه حوزه هم بتواند محتواهایی درخور را تولید یا فرآوری کند. این کار، الآن هم تا حدی صورت می‌پذیرد؛ اما انتظار ما این است که وضعیت آن بهتر شود. همچنین از سوی دیگر، می‌توان گفت که در کنار نیاز به محتواهای جدید، نیاز به غنی‌سازی و بسته‌بندی همین محتواها برای کاربران و مخاطبان هم احساس می‌شود.

ماهانه نزدیک به ۲۰۰۰ ایمیل و کامنت، از سوی کاربران در مورد محتواهای پایگاه درج می‌شود؛ اما متأسفانه هنوز به دلیل محدودیت‌هایی که در زیرساخت و سیستم مدیریت محتوای پایگاه وجود دارد، این پایگاه سرویس عضویت ندارد و در نتیجه، کاربران مشارکت چندانی در تهیه محتواها ندارند.

به نظر شما، نیاز فعلی پایگاه حوزه که در حقیقت همان نیاز کاربران هم هست، چیست؟ اولویت کار شما چه چیزی است؟
در حال حاضر، می‌توان گفت پایگاه

غنی‌سازی و فرآوری محتوا به شمار می‌آید. همچنین، در بخش بسته‌های موضوعی، یک موضوع ریز و جزئی محور کار قرار می‌گیرد و مطالب مرتبط با آن موضوع، گزینش و آماده‌سازی و ارائه می‌شود.

راه‌های ارتباطی شما با کاربران چگونه است؟ کاربران تا چه میزان در محتوای پایگاه دخالت یا مشارکت دارند؟
بخشی از ارتباط ما با کاربران، از طریق ایمیل‌ها و یادداشت‌هایی است که کاربران در خصوص محتوا و مطالب ما ارائه می‌کنند.

آیا در پایگاه غیر از ارائه محتوا، خدماتی که ارزش افزوده برای محتوا به شمار آید و دسترسی کاربران را آسان کند نیز انجام می‌شود؟
بله؛ اولاً یک جست‌وجوی خیلی خوب روی محتوا گذاشته شده که پس از نمایش نتایج، امکان محدود کردن نتایج بر اساس بخش‌های پایگاه و انواع اطلاعات وجود دارد. همچنین، در مطالب، قابلیت‌هایی مثل ارائه: کلیدواژه، چکیده، یادداشت‌گذاری، اشتراک‌گذاری و امتیاز دادن به یادداشت‌های دیگران هم وجود دارد.

The screenshot shows the homepage of the 'Fayez' website. At the top, there is a search bar and navigation links for 'Home', 'About Us', 'Contact Us', 'Privacy Policy', and 'Terms of Service'. Below the navigation, there is a grid of featured articles. Each article has a thumbnail image and a title. The titles include 'روزه نامه سیره پیامبر', 'تاریخ نبوی', 'روزه نامه حضرت ابوالفضل', 'روزه نامه حضرت زینت العابدین', 'روزه نامه حضرت زینب', 'روزه نامه حضرت علی', 'روزه نامه حضرت فاطمه', 'روزه نامه حضرت محمد', 'روزه نامه حضرت جعفر', 'روزه نامه حضرت عباس', 'روزه نامه حضرت حمزه', 'روزه نامه حضرت زین العابدین', 'روزه نامه حضرت زینب', 'روزه نامه حضرت زینب', 'روزه نامه حضرت زینب', 'روزه نامه حضرت زینب'. The website has a clean, modern design with a white background and blue accents.

محتوا، سلطان فضای مجازی است و بهترین محتوا برای کاربر، به‌ویژه کاربرانی که در پی تعالیم دینی و مباحث فرهنگی هستند، معمولاً محتوای متنی است که به راحتی قابل استفاده است. بحمدالله، پایگاه حوزه این ویژگی را دارد که عمده آنچه در پایگاه عرضه شده، به صورت متن و قابل استفاده برای عموم است. پس، بیشتر محتوای پایگاه را محتواهای متنی تشکیل می‌دهند

از حیث فرآوری و غنی‌سازی محتوا نیز باید مقداری به نیازها و خواسته‌های مخاطبان توجه بیشتری کنیم. این کار، در راستای عرضه بهینه و درست محتوا صورت می‌گیرد. البته این کار، هزینه‌بر است و نیازمند نیروهای خلاق و توانمند می‌باشد که بر اساس مقتضیات روز و نیازهای کاربران، مطالب را در قالب‌های نو و جذاب گزینش و ارائه کنند.

مسئله بعدی که در چشم‌انداز خودمان لازم است به آن توجه کنیم، زیرساخت پایگاه است. پایگاه حوزه هم‌اکنون روی سیستم مدیریت محتوای نور کار می‌کند. این سیستم، باید متناسب با فناوری‌های جدید و نیازهای نو تغییر کند. طراحی پایگاه بر پایه سواد اطلاعاتی، دیجیتالی و رسانه‌ای مخاطبان و نیز کاربرپذیری، ثبات و طراحی خوب پایگاه و سامان‌دهی منطقی پایگاه برای استفاده آسان و برخورداری پایگاه از رابط کاربری پویا و انعطاف‌پذیر بر پایه خواست کاربر (UI) و چندین نکته مهم دیگر، از جمله مسائلی است که در ترسیم زیرساخت آینده پایگاه مد نظر ما قرار دارد. از اینکه وقت خود را در اختیار ما قرار دادید، بسیار سپاسگزاریم. ■

ترسیم می‌کنید؟

انشاءالله، برای پایگاه در آینده برنامه‌ریزی کرده‌ایم که اولاً از حیث محتوا، تکمیل محتوای بانک‌های اطلاعاتی را دنبال کنیم و محتوا را توسعه دهیم. در این باره، به گردآوری گونه‌های مختلف محتوا توجه می‌کنیم؛ شیوه‌هایی مثل کارهای دستی و ماشینی یا رصد محتوا توسط ابزارهای خزنه. همچنین، باید نگاه همه‌جانبه به موضوعات مختلف: علوم اسلامی، علوم انسانی، سلامت و بهداشت عمومی، فرهنگ و هنر و... داشته باشیم.

ارتقای کیفی محتواهای موجود و مطالب در حال تولید نیز از برنامه‌های آینده ماست و مواردی مانند: درستی، اعتبار و اتقان محتوا، تکمیل اجزای مختلف یک محتوا (متادیتا)، توجه به روزآمدی محتوا، برخورداری محتوا از استانداردهای لازم (فرا داده‌های مناسب، توصیف‌گرها، برچسب‌ها و کلیدواژگان) و نیز تناسب محتوا با مخاطبان هدف، مد نظر خواهد بود.

ایجاد زمینه مشارکت کاربران در تولید و فرآوری اطلاعات و برنامه‌ریزی برای استفاده از آنان در تولید محتوا، در موضوع‌های مور نیاز هم در دستور کار قرار دارد.

علاوه بر این، امکان مشاهده روایات مشابه برای احادیثی که در لابه‌لای متون دیده می‌شود، وجود دارد و کاربر به متون مشابه حدیث در پایگاه نور حدیث هدایت می‌شود.

از قابلیت‌های هوش مصنوعی هم در برخی قسمت‌های پایگاه استفاده شده است. البته با توجه به رشد خوبی که فعالیت‌های مصنوعی در مرکز داشته و دارند، در آینده از این قابلیت‌ها به نحو احسن استفاده خواهیم کرد؛ مقدمه این کار، آن است که اطلاعاتی از پایگاه را که هنوز به خوبی سامان نگرفته و از استانداردهای لازم برخوردار نیست، بهینه‌سازی کنیم تا زمینه اعمال هوش مصنوعی روی آنها به نحو بهتری فراهم شود.

در فضای پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی هم فعالیت دارید؟

بله، در این زمینه هم فعالیت داریم. پایگاه در چند پیام‌رسان معروف که بیشترین کاربران را دارند، کانال دارد و یک صفحه هم در اینستاگرام داریم؛ برخی از محتوای پایگاه حوزه‌نت گزینش می‌شود و متناسب با این فضا، عرضه می‌شود.

چشم‌انداز و آینده پایگاه را چگونه